

EDITORIAL

Fa ben pocs dies tot el país patí un temporal de vent com feia molts anys que no s'havia vist. La naturalesa es mostra, en aquest cas, crispada i el vent no té aturador.

El resultat ha estat una infinitat d'arbres trencats o arrencats, parets tombades, teulades afectades per l'huracà, teules caigudes a tort i a dret i, el que sap més greu, vuit persones, la majoria adolescents de Sant Boi de Llobregat, que hi han perdut la vida.

Al trencall de la Prenyanosa, els vidres de l'andana no pogueren aguantar tampoc la pressió del vent i a les piscines, amb l'arbre trencat, tenim una mostra del que ha passat arreu amb més o menys intensitat.

Al costat d'això hi ha tot un munt de conseqüències negatives, avaries de llum, telèfon, accidents i destrossa de mobiliari públic.

Alguns s'han consolat amb el no s'hi pot fer res..., això és molt difícil de preveure..., aquestes coses passen cada cent anys i què hi vols fer...

Els meteoròlegs ja van complir, però calia que el govern articulés la normativa de prevenció com VENTCAT, per evitar que ningú hi prengués mal. Amb la neu s'alertà millor la població, algú deia que potser massa.

Ara ens haurem de recordar una mica més de l'aigua i del vent.

Parc d'esbarjo pels nens, proper al recinte de la piscina.

NOTÍCIES

• La Marató de TV3, emesa per televisió el dia 14 de desembre del 2008, va dedicar la recollida de fons, per lluitar contra les malalties mentals greus. Tarroja, com cada any, també hi participà amb la tradicional xocolatada, l'aportació dels tarrogencs a tal causa, fou de 351 euros. Gràcies a tots!

• “Per Nadal cada ovella al seu corral”, la Núria, ha sentit el crit de la terra i ha tornat a casa en els dies assenyalats. Benvinguda a Tarroja! Per fer “dentetes” i fer venir ganes d'aixecar el vol a tots els que no han tingut la sort de rebre les seves notícies directes i

La Núria amb un amic del país.

Illes flotants del llac Titicaca.

les precioses imatges que ens ha enviat, us donarem només un tast: al Machu Pichu i a les illes flotants del llac Titicaca, poc menys que un bocinet de cel.

• També el Nadal ha pogut acollir a casa de nou Joan Huguet, després d'un temps, massa llarg d'hospitalització, a causa de l'accident laboral que patí. La recuperació va per bon camí i els progressos es van notant dia a dia. Per donar una empenteta al seu ànim que, en cap moment, li ha faltat, el Reis Mags van tenir el detall de visitar-lo a casa seva la vetlla de Reis, no pas amb poca sorpresa per part de tots. El millor regal, els bons desitjos de prompta recuperació. Tots li desitgem!

• El dia 28 de desembre l'Ajuntament de la vila es desmarcà amb una convocatòria als vilatans de Tarroja: “*Avui mateix, de cinc a set de la tarda, preguem que tots els veïns de la vila, facin acte de presència a la sala de la vila, per recollir les pales mecàniques, que l'ajuntament repartirà perquè es pugui retirar la neu dels carrers. Normativa deguda al nou pla d'actuacions d'emergència NEUCAT*”. No direm pas els veïns tarrogencs que van anar a recollir la pala mecànica, però ara ja podem confessar que tot es tractà d'una innocentada, digna dels Sants Innocents

• La vetlla de Nadal, vam tenir la missa del gall, abans de la mitja nit, seguida de la torronada, com cada any. Ens va visitar el patge Karam que va recollir les cartes per als Reis Mags de grans i petits. Vam fer cagar el tió i els petits de la vila van obsequiar amb una cantada de nades, acompanyats a la guitarra per la Maricel.

Sopar de poble a la Sala de la Vila.

• Per Cap d'Any, es va repetir l'experiència de cine a la Sala de la Vila amb la pel·lícula "Los niños del Coro". En el mateix acte es va fer el sorteig de cistelles plenes de recapte al·lusiu a les festes nadalenques. Els afortunats foren: Ramon Castellà, el Joan del bar, Mercè Torra i Ramona Segura. Enhorabona als afavorits!

• El dia 8 de gener va prendre possessió del càrrec de regidora municipal, Imma Secanell i Viladot. Li desitgem llarga estança en el consistori, èxit en la gestió de regidora i moltes ganes de treballar per millorar la nostra població.

• L'Ajuntament, de nou, ha contractat un xicot (no us espanteu que aquest concepte és subvencionat) per fer neteja de carrers i la conservació dels poquets jardins que tenim. Així farem que la nostra població es mantingui més neta, polida i acollidora, sobretot si col·laborem plegats. Sí, tots a UNA, tot és possible.

• Enguany fa un hivern que es deixa sentir de debò, fred gèlid, boira espessa i gebradora i dues petites nevades que han emblanquinat carrers i camps. Esperem que aquest temps inclement sigui auguri de bona collita el proper juny.

• Per molts anys! A tots els avis de la vila que durant l'any 2008 han travessat la tanca

dels 90. Entre nosaltres amb molt de gust, segueixen: Joana Ortiz de ca la Juanita, 93 anys; Àngela Torra de cal Bort, 98 anys; Armand Verdés de cal Cirera, 99 anys; Ramona Camps de cal Camps, 90 anys. Moltes felicitats i anys de benestar!

• «Cristòfor Colom fou català» Amb aquesta premissa es va anunciar un cicle de conferències els dies 20, 22, 29 de gener i 5 de febrer 2009 al Reial Cercle Artístic de Barcelona

“Cristòfor Colom: Informació general, documentació, proves científiques i sentit comú”, fou la primera conferència del cicle, a càrrec de Jordi Salat Orteu

“Miquel Ballester, l'amic català de Cristòfor Colom”, a càrrec d'Ernest Vallhonrat Llurba

“El mètode científic aplicat als escrits atribuïts a Colom fa pensar que el català podria ser la seva llengua materna”, Lluís de Yzaguirre

“Cristòfor Colom, príncep de Catalunya”, a càrrec de Jordi Bilbeny

L'èxit de les conferències i la posterior participació en el col·loqui, ens confirma una vegada més que el tema Colom, català, no és aigua passada, ben al contrari, el podem situar cada vegada més entre els temes d'actualitat que desperten interès.

Defuncions

La Concepció Salvadó i Carbonell de cal Forneret va morir el dia 15 de desembre del 2008. El nostre més sentit condol al Josep i a tota la família.

El mes de desembre també va morir Sebastian Romero Romero de 63 anys, pare d'en "Sebas" col·laborador de la revista i de totes les activitats del poble. El nostre més sentit condol a la família.

Els Mags d'Orient ens visiten de nou

Per segona vegada i amb molta patxoca, els Reis Mags visiten de nou Tarroja el dia 5 de gener, vetlla de la festa de Reis.

La tarda no era massa acollidora, el fred no va permetre, tot i les ganes, l'espera al carrer, quasi havia arribat l'hora fixada i davant la casa de la vila no hi havia ningú, dins el bar poca gent i a la sala, els més atrafegats acabaven d'enllestir els preparatius per a tal esdeveniment. Els que ens trobàvem dins el bar, preniem un cafè per escalfar el cos i a poc a poc ens apropàvem a la porta a veure si hi havia enrenou. Tot quiet. Una de les vegades però, l'estel anunciador es va fer proper i d'un llampurneig anuncià que els reis Mags baixaven per la costa de Sant Julià. Arribaren quasi a l'hora, els vilatans ansiosos i els Mags desitjats. La temperatura amainà i els Reis van poder fer l'entrada a la sala de la vila amb tota solemnitat acompanyats per tots els vilatans i altres acompanyants de fora vila que també hi van voler ser.

Benvinguda a ses Majestats i l'entrega de les claus de la vila que l'alcaldesa féu generosament. Discurs de sa Majestat, el qual reproduïm perquè cadascú pugui

treure les conclusions pertinents i rectificar sense ressentiment. Amb tot, els Mags foren prou benvolents, van repartir regals a tort i a dret, a grans i a petits, i van deixar poc carbó, amb la confiança que l'any vinent tots serem molt millors.

La festa s'acomiadà amb un sopar prèviament concertat en el qual participaren a la ratlla d'un centenar de veïns. No hi mancà el tradicional tortell de reis i els afavorits amb la sorpresa, varen haver de fer un ball en acabar la festa. Tres parelles van sortir a la pista acompanyats per la música i els aplaudiments de tots.

Que els Mags ens siguin propicis, no només el dia de Reis, sinó tota la resta de l'any, ens portin encerts, bons sentiments i ganes de fer poble.

Bona nit, tarrogencs i bon Any Nou 2009.
Tomem a ser aquí un altre cop,
amb mal d'esquena per la nostra llarga travessia
en carretó... i també en "patera"

Problemes
hem tingut per arribar
a la Terra Ferma: el país dels emboirats,
de l'ordi, el gebre... i el blat.

Però estem contents de tornar a ser aquí,
tan correctes com sou.

Els Reis Mags llegint el discurs després de la benvinguda de l'alcaldesa.

Ses Majestats, la vetlla de Reis amb els nens de Tarroja.

Agraits també, ses Majestats, del tracte rebut l'any passat.

Esperem que tingueu cura dels nostres animals: camells i dromedaris, que hem deixat pasturant al tros de cal Ferrer, dalt els Plans, amb els nostres millors patges.

No estem pas acostumats a aquestes temperatures gèlides, però el vostre caliu i tracte familiar compensen amb escreix les nostres dificultats.

Per la frontera de la Panadella hem en tratat a la comarca, amb papers autoritzats: el Visat **TTF**: visat de turista a la Terra Ferma.

Tanmateix us comuniquem que a causa de la crisi financera i altres..., poc temps tindrem per repartir els vostres regals. Així que, poca cosa més us diré.

Pobres venim, els Reis d'enguany!
Carregades portem les al forges, és veritat, però de carbó en portem molts sacs!

Carbó portem al poble, per haver participat poc a les activitats,

i a l'alcaldessa..., pels molts viatges i tantes presses!

Esperem que no us hagueu portat pas malament aquest any. També esperem que els petits, hagueu fet cada dia els deures. I us hagueu llevat d'hora per esmorzar bé i anar a l'escola.

Comptem que els grans, hagueu fet cada dia la compra, la cuina, la bugada i la planxa.... i hagueu donat afecte, als vostres fills, dones, amants i marits.

Confiem també que no hagueu deixat el 2008 sense abonar els vostres deutes al cafeter. Els Reis Mags d'Orient gràcies a les estrelles ens n'assabentarem.

Tarrogens i tarrogenques, feu bondat i gaudiu de les vostres famílies, de la companyia i dels regals!

Bon Any Nou, tarrogencs!
A reveure i fins l'any que ve!

Ses Il·lustríssimes Majestats els Reis Mags d'Orient

EL PORTUGUÈS JOÃO INFANTE I L'INFANT DE PORTUGAL JOAN COLOM I BERTRAN

Ocodex 632 és una novel·la interessant de l'escriptor portuguès José Rodrigues Dos Santos, apareguda l'any 2005, que defensa la identitat portuguesa del Descobridor d'Amèrica i on l'autor declara que tots els llibres, manuscrits i documents que es mencionen en l'obra existeixen realment¹. Atenent a aquesta declaració, i entenent que, tal com està plantejada la novel·la, el senyor Rodrigues Dos Santos aporta aquelles dades reals que afavoreixen la tesi que desenvolupa brillantment des de la ficció, he fet un bot a la butaca quan he llegit que "en l'anomenat plet de les prioritats, dos testimonis, Hernán Camacho i Alonso Belas, es varen referir a Colom com a "l'infant de Portugal"². Després d'una recerca infructuosa per Internet (només una pàgina que bevia de la mateixa novel·la assenyalava que *No "Pleyto de la Prioridad", duas testem unhas, Hernán Camacho e Alonso Belas, chamamao Almirante "oinfante de Portugal"*³), ha estat el mateix autor qui m'ha aclarit, unes pàgines més endavant⁴, que el plet de les prioritats s'inicià el 1532 a instàncies dels fills del capità Pinçon, un dels oficials portuguesos que serví a les ordres d'en Colom, amb la curiosa "tesi" que l'Almirall havia descobert una terra

l'existència de la qual ja era coneguda, i on foren escoltats diversos testimonis que havien estat en contacte amb el gran navegant.

El Infante D. Pedro duque de Coimbra.

La reacció immediata ha estat buscar les paraules *João Infante* a la xarxa, i gairebé totes les referències interessants per al cas que ens ocupa conduïen allà mateix: un

1) JOSÉ RODRIGUES DOS SANTOS, *El códice 632*, Roca Editorial de Libros, SL, Barcelona, 2008, (edició de butxaca) pàg. 9.

2) Ídem, pàg. 350.

3) http://llaranjeira.com/artigos/080105alentejano_america.shtml

4) JOSÉ RODRIGUES DOS SANTOS, op. Cit., pàg. 430.

misteriós capità de nau que acompanya en Bartomeu Dias en el viatge d'exploració de 1487 que el durà a descobrir el Cap de Bona Esperança i, en conseqüència, el pas cap a la desitjada ruta marítima de les Índies Orientals.

(...) “Joan II decideix continuar les exploracions marítimes i el 1487 organitza una expedició sota el comandament de Bartomeu Dias. Sortí de Lisboa a finals d'agost amb dues caravel·les i un petit vaixell auxiliar per a pertrets. L'altra caravel·la la manava el cavaller João Infante. (...) En el seu viatge trobaren una petita illa que anomenaren de la Santa Creu, en la qual deixaren un “padrao”. Més tard albiraren la desembocadura d'un riu que van batejar com a “Rio do Infante”. Alguns historiadors interpreten que el nom es posà en honor de l'Infant Enric, d'altres relacionen aquest nom amb el del capità de la segona caravel·la. En aquest paratge es decidí de seguir navegant cap a l'oest, ja que les tripulacions estaven extenuades. (...) En el viatge de tornada arribaren al celebrat cap que durant segles havia romàs per descobrir i que obria el camí cap a un altre hemisferi. Bartomeu Dias l'anomenà el Cap de les Tempestes, en record dels grans temporals que van haver d'afrontar quan el passaren per primera vegada.

“Després d'una breu estada a Sant Jordi de Mina arribaren a Lisboa pel desembre de 1488, havent fet un viatge de 15 mesos i un recorregut de 16.000 milles. Joan II

canvià el nom del cap que separa l'Atlàntic de l'Índic, perquè en opinió d'alguns, Cap de les Tempestes comportava una idea poc pietosa i un nom així desanimaria els navegants del futur. Bartomeu Dias no aconseguí del rei la recompensa que s'esperava i durant un temps es dedicà a la construcció naval. Al cap d'uns anys formà part de l'expedició d'en Vasco da Gama, desembarcant a Cap Verd per dedicarse al tràfic d'esclaus”⁵.

D'entrada veiem que el capità de l'altra nau s'anomena João Infante. Es fa una mica estrany notar com bategen la desembocadura d'un riu a l'Àfrica: “Rio do Infante”! La preposició “do” vol dir, literalment, “del”, de manera que tenim “Riu de l'Infant”. No seria més pertinent anomenar-lo “*Rio do Capitã o Infante*”, si realment fos aquest qui el descobrí i *Infante* fos un cognom?

Però... I si l'haguessin anomenat “do Infante” perquè aquella és la màxima dignitat jeràrquica que viatjava en aquella expedició? I si fos així, de quin Infant de Portugal podria tractarse? El rei Joan II només tenia un fill legítim en aquell moment, el príncep Alfons, que es casaria amb Isabel, la filla gran dels Reis Catòlics, i moriria tràgicament el 13 de juliol de 1491⁶. Al marge d'aquest

5) <http://club.telepolis.com/mgarciasa/manuel.htm>

6) JOÃO BAPTISTA DE CASTRO, *Mapa de Portugal*, Miguel Manescal Sacosta, impressor do Santo Officio, Lisboa, 1746, pàgs.320-321.

príncep dissortat, en Joan II tingué un fill il·legítim amb una dama de companyia, *Dom Jorge*, que en cap moment pot ser anomenat Infant de Portugal. Tampoc se li coneix cap germà que pogués ostentar aquest títol. L'Infant Enric, dit el Navegant, d'altra banda, queda molt lluny en el temps, fa anys que és mort i no sembla una explicació satisfactòria. Quina mena d'Infant podia ser aquest, aleshores, si no un Infant consort, casat amb una Infanta de la Corona portuguesa?

El fet que a la historiografia oficial castellana no consti que en Colom era anomenat "l'Infant de Portugal" en els plets endegats pels descendents d'un Pinçon és simptomàtic. Com podria ser un Infant de la Casa Reial portuguesa el plebeu genovès casat amb la noble Felipa Moniz de Perestrelo, que tampoc és Infanta del regne lusità? A sant de què se l'hauria d'anomenar "l'Infant de Portugal"? No quadra. Per tant, no es fa constar. Tot plegat ens du a pensar en un Infant Joan com a comandant de l'expedició que descobrirà el Cap de la Bona Esperança, però el nom que ha transcendit ha estat el del capità de la segona nau, en Dias, perquè s'havia d'amagar que qui hi havia al capdavant era Infant de Portugal en virtut del seu casament amb Felipa de Coïmbra, tia del rei Joan II de Portugal i coneguda, precisament, com a *la Infanta Felipa*. Fixem-nos que, tot i descobrir el pas de les Índies Orientals tan desitjat

pels portuguesos i coronar la seva missió amb un èxit rotund, se'ns remarca que en Bartomeu Dias no obtingué la recompensa que esperava d'en Joan II i s'hagué de dedicar a la construcció naval i, més tard, al tràfic d'esclaus. Potser és que la recompensa se l'endugué algú altre d'aquella expedició, algú jeràrquicament més encimbellat que el capità o comandant Dias... Si examinem la biografia d'en Bartomeu Dias, ara, veurem que després d'una gesta semblant, no només no és recompensat tal com ell s'esperava, sinó que en cap cas se li atorgarà mai més el comandament de cap de les expedicions en què participà. Quin tractament més injust per a tot un heroi nacional!

"Dias era cavaller de la cort reial, superintendent dels magatzems reials i mestre veler del navili de guerra "San Christovão", quan el Rei Joan II l'anomenà cap d'una expedició que havia de fer la volta a l'Àfrica pel sud. (...) Resseguint la costa arribà a Algoa Bay i després, al límit de l'exploració, al Riu del Gran Peix (Great Fish River), anomenat Riu *Infante* pel comandant del vaixell que l'acompanyava. Pel desembre de 1488, en Dias retornà a Lisboa després d'una absència de setze mesos i disset dies. Haviamostrat el camí a Vasco da Gama, a qui acompanyà el 1497, però com a subordinat, fins a les illes de Cap Verd. El 1500, en Dias comandà un vaixell a l'expedició d'en Cabral; la seva nau, però, fou una de les que naufragà no

Torre de Belem (Lisboa).

gairelluny del Cap de Bona Esperança que havia descobert tretze anys abans. No s'ha trobat cap report oficial sobre l'expedició al cap. Tret del relat d'en Barros, hi ha una nota al marge de la pàgina 13 d'una còpia manuscrita de l'"Imago Mundi" del Cardenal Pierre d'Ailly, que és important ja que aquesta còpia fou propietat d'en Cristòfor Colom"⁷.

A l'Enciclopèdia Catòlica d'Internet trobem aquest recull biogràfic d'en Días,

gairebé idèntic al resum abans consignat, on a més veiem que no era comandant, almirall o capità de navili, sinó cavaller de la cort reial, superintendent dels magatzems reials i mestre veler d'un navili de guerra... Després, en les expedicions d'en Vasco da Gama i d'en Cabral, no serà mai el qui mana: com a molt, capità de la seva nau. Sempre és un subordi-

⁷) OTTOHARTIG, <http://ec.aciprensa.com/b/bartolodias.htm>, traduït per Rodrigo de Piérola C.

nat... excepte en aquella expedició per trobar la ruta de les Índies, que sembla la primera i fou coronada amb èxit. Per què? No hauria de ser a l'inrevés? Si no era comandant ni almirall, el més probable és que en aquella també hi anés com a subordinat d'un cap d'expedició. En aquest apunt ja es diu sense embuts que el riu es bateja en honor del capità de l'altra nau, i ni una sola referència a l'Infant Enric el Navegant.

D'altra banda, l'acabament d'en Dias és trist i misteriós: veiem que desapareix l'any 1500 en un naufragi prop del mateix Cap de Bona Esperança, quan participava en l'esmentada expedició d'en Pedro Alvares Cabral. No hi ha ni un sol report oficial de l'expedició al Cap. Només el relat d'en João de Barros a les *Decadas da Asia* i una nota marginal en un manuscrit de l'*Imago Mundi* del Cardenal Pierre d'Ailly, que resulta fou propietat d'en Cristòfor Colom! El pare Casaus parla d'aquest manuscrit i del primer viatge d'en Dias –ni una paraula de cap João Infante o de l'Infant Joan, com és natural a la *Historia General de las Indias*, i dóna per fet que els germans Colom eren a Portugal quan en Dias arribà a Lisboa el desembre de 1487 o 88 amb la notícia d'haver trobat el pas oriental a les Índies, i possiblement hi participaren. Així ens ho reproduïx en Juan Manzano al seu llibre sobre els anys decisius del Descobridor⁸, per bé que de seguida s'afanya a descartar que en Cris-

tòfol Colom fos a Lisboa aquell Nadal per rebre la nova.

En Jordi Bilbeny, tanmateix, ens aporta el testimoni d'en Çurita als *Annals d'Aragó*, de l'Alonso de Palencia a la *Crónica de Enrique IV*, i del Álvarez de Sotomayor per glossar, com diu aquest darrer, l'arribada a Lisboa el 1476 del “català Joan Colom, navegant de raça, expert coneixedor de la Mediterrània i del Cantàbric, al servei del rei de França, aliat de Portugal”, i estableix la connexió definitiva entre el corsari català Joan Colom i les activitats corsàries del Descobridor d'Amèrica bo i traient a col·locació tres de les 54 referències documentals d'en Colom a Portugal que ens forneix el llibre d'en Fernando Pedrosa, *Cristóvão Colombo, corsario em Portugal (1469-1485)*, tres casos on s'anomena “Joan” (*Jehan Coullon, Pedro João Cullão i Pedro João Colombo*) al corsari que arribà navegant sota pavelló francès i que serví al rei de Portugal comandant naus, especialment, per les mars de Guinea, sobretot a partir de 1481, any de la coronació definitiva del rei Joan II. D'acord amb l'anàlisi d'en Pinheiro Marques, autor que denuncia l'atribució interessada a l'Enric el Navegant de les exploracions oceàniques endegades per l'Infant Pere, duc de Coïmbra, en Bilbeny remarca la continuïtat entre la política i els projectes

8) JUAN MANZANO MANZANO, *Cristóbal Colón. Siete años decisivos de su vida. 1485-1492*, ediciones de Cultura Hispánica, Madrid, 1989, 2ª edición, pàgs.197-201.

de l'Infant Pere i el seu nét, el rei Joan II, i assenyala amb perspicàcia les afinitats entre el Colom de les cròniques d'Índies i el rei portuguès, afinitats explicables pel parentiu i la influència que sobre aquest rei va tenir la seva tia la Infanta Felipa, com a consellera i protectora, tant durant la seva minoritat com durant el seu regnat⁹.

Per acabar de reblar el clau, he trobat en unes *Memorias de Literatura Portuguesa*, publicades per l'*Academia Real das Ciencias de Lisboa* el 1814, una nota crítica amb un historiador o cronista anomenat Mr. Murr, on li retreuen que “no sabia molt de la nostra Història, i per això cau de vegades en equivocacions extraordinàries: així per exemple confonent *João Infante* amb un *Infante Dom João*, diu que Bartomeu Dias descobrí el Cap de Bona Esperança, juntament amb l'*Infante Dom João*”¹⁰.

Aquest document em sembla cabdal, perquè corrobora que sí que hi va haver algú (Mr. Murr) que ressenyà la presència d'un Infant Joan en la descoberta atribuïda a en Dias, per bé que més modernament se li retregui que estava equivocat. En aquest cas, allò que avui consta com a equivocació per a la Història falsejada, té altes possibilitats de ser la veritat amagada. I més quan la recargolada i perversa historiografia castellana que envolta el Descobriment d'Amèrica fa referència a un *Juan Infante*, també, però per convertir-lo en el clergue que acull el genovès Colón quan aquest arriba suposadament

a Castella procedent de Portugal. La informació ens la reporta, de nou, aquella font inesgotable de dades i detalls que és l'incommensurable llibre del *Príncep de Catalunya* d'en Jordi Bilbeny.

“Segons una *Memoria de los Hijos Ilustres que ha tenido el Convento de la Merced*, del 1563, aquest fra Juan Infante no va rebre en Colom a la Rábida, sinó al convent de la Mercè, de Còrdova, del qual era vicari. La dada sorprenent és que el Descobridor ni hi va fer cap ni al 1485, ni al 1491, sinó al 1477! I encara, per acabarho d'adobar, de conformitat amb el pare Alfons Remon, el monjo que acull en Colom no era castellà, sinó “portuguès de nació”. Tenia alguns coneixements de cosmografia i, havent escoltat en Colom, “i d'acord amb ell, ho anà a explicar a l'empara del rei Joan de Portugal”¹¹.

Desbocats pendent avall pel seu embollica que fa fort, en el seu afany per desvirtuar i crear el màxim de confusió al voltant de la figura del mossèn Joan Pere que acull en Joan Cristòfor Colom a Catalunya, els censors reials transformen l'Infant Joan de Portugal en el mercedari fray Juan Infante i el fan rebre el futur Descobridor a Còrdova el 1477, del tot en contra amb la mentida oficial que ha

9) JORDI BILBENY, *Cristòfor Colom, Príncep de Catalunya*, Edicions Proa, Barcelona, 2006, pàgs. 355-359.

10) *Memorias de Litteratura Portuguesa*, Academia Real das Ciencias de Lisboa, Lisboa, 1814, tom VIII, pàg. 383.

11) JORDI BILBENY, ob. cit, pàg. 105.

El Infante D. Henrique and Lagos.

quedat com a convenció i situa l'encontre amb fray Juan Pérez al convent de La Rábida el 1485. Si ajuntem aquesta informació deformada amb el report del pare Remon, on se'ns parla d'un portuguès de nació que escolta en Colom i després ho transmet al rei de Portugal (De Portugal? No eren a Còrdova??), veiem que, sense voler, els censors ens estan donant la notícia *deconstruïda* de l'arribada de l'Infant Joan de Portugal del seu viatge de preDescoberta el 1477. I aquí veiem com encaixen totes les peces de la tesi catalana: l'ambaixador Joan Colom i Bertran, esdevingut Infant de Portugal pel seu casament amb la Infanta Felipa de Coïmbra, és l'Infante João que

torna de l'expedició del famós Johannes Scolvus o Scolum¹² (en Colom mateix!) que dugué mariners portuguesos a l'Àrtic per compte del rei Cristià de Dinamarca, primer, i després més enllà de l'illa de Thile fins – presumiblementel continent americà, bo i alterant l'itinerari prescrit per decisió d'algú amb prou autoritat per prendrela –un Infant de la Casa Reial, nogensmenys, retornant triomfalment a Lisboa el juny de 1477, sent rebut per un frare mercedari de nació portuguesa –òbviamentqui, un cop escoltat Colom, s'afanya a durne notícia al rei Alfons V de Portugal, que era a França mirant de tancar una aliança contra Castella i no tornaria a Lisboa fins al novembre d'aquell any. I no pot ser altre que aquest mateix Infant Joan el qui emprèn la cerca del pas a les Índies Orientals, el 1487, amb un mestre veler anomenat Bartomeu Dias com a company d'expedició, un mariner que de no haver estat per la censura, hauria romàs tan en segon terme com ha restat fins avui el misteriós capità João Infante, de qui res se'n sap perquè només existí documentalment per amagar la identitat del veritable comandant de l'expedició i descobridor del Cap de Bona Esperança, l'Infant de Portugal Joan Cristòfor Colom i Bertran.

JOSEP MAYOLAS

12) LLUÍSULLOA, *Noves proves de la catalanitat de Colom*, Llibreria Oriental-Americana, Maisonneuve Frères, París, 1927, pàgs.118124.

LOTERIA DE NADAL

No se n'havia d'estranyar. En la loteria celebrada a Madrid el 22 de desembre de 2006, no li havia tocat ni un euro. Al llarg de la seva vida i ja fregava els vuitanta, havia hagut de sentir aquella mateixa cantarella dels nens de Sant Ildefons, l'alegria desorbitada quan apareix "la grossa", amb aquell èmfasi que hi posen els locutors de ràdio i TV, molt aviat la colla de babaus destapant ampolles de cava. Quina passió que suscita el joc! L'Estat no l'autoritza a qualsevol. Sí, en canvi, quan es tracta d'un joc on ha de sortir guanyant-hi. Atès que col·loca tots els números, els resultats han de ser satisfactoris. Recapta una quantitat i en reparteix una part. Així de senzill. Una estafa legal.

Aquell any li havia donat per meditar sobre el que sembla ser un claríssim engany, una ensarronada. Com és que l'Estat pot autogestionat-se mesures d'aquest ordre? Era moral i just? Quin sentit tenia enriquir unes poques famílies en detriment d'una gran majoria de persones que se sentirien frustrades en no veure's beneficiades?

Per això en Joan Vileda creia que havia de mostrar una actitud coherent. Ell no jugaria mai més ni un sol duro. Enguany havien de deixar de comptar amb els seus quartos! Començaria amb la loteria que li reservava el carnisser del seu barri. "Que, Sr. Vileda, li guardo el dècim com cada

any?". "No" va replicar rotundament. Un no com aquell dels jutges de tennis quan la pilota no entra. "Pensi que, enguany, ens pot tocar, acaba en u, el 06391"

En Joan era dur de pelar. D'aquells homes que, quan s'aferren a una idea, no es fan enrere fàcilment. Era més que tossut, era agressivament tossut. Ell considerava que eren les circumstàncies les que el volien posar a prova, que eren les situacions les que havien de canviar. Eren aquestes i no elles que s'havien d'apartar de la seva seguretat a prova de bomba. En aquest cas del carnisser no pogué evitar de mirar el número, cosa que no feia mai: "mira, el 06391, quina merdeta de número!"

Ell no era a casa seva quan cantaven els nens i les nenes per TV. Veïé el número premiat en una pissarra: 06391. El número del carnisser! Quina ràbia li va agafar aleshores! Tants anys i ara que la sort li somreia...no entraria en la pluja de milions que li anaven a caure i els anava a perdre per la seva tossuderia. "Què has fet, Joan?"

Imaginava la gresca del carnisser i allò de "però, home, perquè no em va creure, vostè?" Quina venjança seria l'apropiada per compensar la brometa del carnisser? I ho va decidir tot seguit: no pensava menjar mai més carn. Que es foti el carnisser!

DIONÍS PRAT

OCELLS DEL NOSTRE TERME (VIII)

Pardal comú (*Passer domesticus*).

El pardal comú és, amb molta diferència, l'ocell més abundant de Catalunya. Segons les últimes estimacions, hi ha al voltant de tres milions de parelles! És, probablement, el moixó més conegut i present a tots els pobles del país.

El pardal és un ocell molt vinculat a l'home, i sempre se'l trobarà a prop dels pobles, ciutats i granges. És realment difícil trobar pardals comuns al mig del bosc!

Els pardals crien en forats de qualsevol tipus (a les teulades, a les parets de pedra, canonades...). Són ocells molt adaptables als diferents entorns (granges, pobles, ciutats...) i mengen gairebé qualsevol cosa (llavors, insectes, herbes, restes de menjar humanes...).

Tot i ser tan conegut i comú (a Tarroja és molt abundant), el que potser passa desapercebut és el fet que mascles i femelles són

ben diferents. Els mascles tenen uns colors ben vius, mentre que les femelles tenen unes tonalitats marronoses ben apagades. Fixeu-vos-hi la propera vegada que els veieu voletejar sorollosament pels carrers del poble!

Pardal xàrrec (*Passer montanus*).

El pardal xàrrec és el cosí petit del pardal comú. Aquest ocell, força semblant al pardal comú, no és, ni de bon tros tan abundant. Els pardals xàrrecs són moixons més propis del camp, i no estan tan vinculats als homes. Tot i que també viuen a les granges i pobles (com els de la Segarra), no és present a les grans ciutats.

Els pardals xàrrecs s'alimenten principalment de llavors i petits insectes, i no és tan adaptable com el seu cosí gran. És molt més discret i normalment no es veu a dins dels nuclis urbans.

Per diferenciar-lo del pardal comú, s'ha de para atenció al cap. El pardal

xàrrec té unes taques negres a les galtes, que el diferencia del comú. A més, mascles i femelles tenen el mateix plomatge. Per buscar-lo a prop de Tarroja, cal voltar pels afores del poble, i parar atenció als sorollosos grups de pardals comuns. Sovint junt amb ells, és possible trobar-ne algun de xàrrec!

Pardal roquer (*Petronia petronia*).

Amb el roquer, acabem la trilogia de pardals presents a Catalunya. Tots ells són

possibles de trobar a la Segarra, si bé el roquer és de lluny el més car de veure.

Els pardals roquers són molt més fugissers que els altres, i sempre crien i viuen lluny dels homes. Com el seu nom indica, els agrada dels roques i els tallats, i acostumen a criar en forats als talussos (freqüentment en nius abandonats d'abellerols). S'alimenten de llavors, plantes i petits insectes.

Com tots els pardals, els roquers són sedentaris, viuen a casa nostra tot l'any. A l'hivern formen grups que es barregen amb altres ocells com els pinsans que venen del nord fugint del fred. És llavors quan són més fàcils de detectar.

Per intentar veure pardals roquers a prop de Tarroja, el millor és intentar localitzar alguna colònia de cria d'abellerols (més fàcils de veure a l'estiu, als marges dels rius) i comprovar si algun dels seus forats està ocupat pel pardal! Al hivern també es poden buscar entre els estols d'ocells que volen als camps, però no és gens senzill!

CARLES GRANDE FLORES

TERRA RUBRA

Full informatiu de la Vila de Tarroja

Consell de Redacció: *Josefina Canulla, Josep Condal, Narcís Saladrigues i Mercè Torra.*

Col·laboradors: *Jeroni Artigas, Josep M. Llobet, Ramon Castellà, Jaume Secanell, Alba Vallés, Núria Verdés i Ramon M. Verdés.*

Correcció: *Servei Comarcal de Català del Consell Comarcal de la Segarra*

<http://www.terrarubra.net>

c/e: revista@terrarubra.net

Els articles publicats reflecteixen únicament l'opinió de qui el signa.

Núm. de compte de Caixa de Terrassa: 2074 0141 20 3211764105

Edita: «*Comissió d'Estudis Tarrogencs*»

C/ de l'Església, 1 - Tel. / Fax 973.52.00.65
25211 TARROJA

Muntatge i impressió:

Saladrigues, S.L. - Ctra. de Preixana, s/n - 25250 BELLPUIG

Dip. Legal: L-2107 - 1990

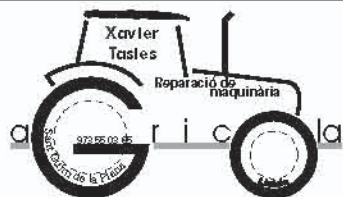
Consell
Comarcal
de la Segarra

Ajuntament
de Tarroja

“Any de neu, any de Déu” diu l’adagi. La Plaça Nova de Tarroja, amb aquest gruix de neu considerable, l’any 1962 prometia omplir els graners a vessar. No volem però fer esment a la collita generosa que possiblement esperava el bon pagès, sinó mes aviat a la bellesa d’aquest mantell immaculat que en poques hores s’estengué, deixant engalanades places i carrers, com una promesa, una bella moixaina a la terra seca...

Tel. 973 53 16 73 - Part. 973 53 16 06 - Av. Mil lenari, 38 - 25200 CERVERA

Hostal
Jaumet
Fundat el 1890
TORÀ

Ctra. Barcelona-Andorra, s/n
Tel./Fax 973 47 30 77
25750 TORÀ (Lleida)

www.hostaljaumet.com
info@hostaljaumet.com